

verder zijn nieuw nest. Dit zegt genoeg. Maar er is nog meer: ook in den winter maakt deze vogel meerdere kastjes schoon, maar dan om in te slapen.

De Draaihals leeft niet over zoo'n uitgestrekt gebied, hij woont in niet al te engen zin in kolonies. Concurrentie van soortgenooten schijnt hij dus niet te duchten en we vonden ook nog nimmer een verstoord broedsel, dat daar bewijs van gaf. En wat hij wel vernielt — bijna uitsluitend broedsels van Meezen en Roodstaartjes — zijn ook al niet van vogels, die 't hem aan tafel lastig zullen maken.

Bij de Koolmees is dit anders. Hij bewoont slechts een zeer klein gebiedje en wat hij verjaagt zijn z'n concurrenten. Deze eenige tientallen meters te verduwen geeft een positieve winst.

Behalve deze besproken vogels heb ik nog vermoeden tegen een ander die soms hetzelfde doet. Daarover later, zoodra ik het geluk heb ook dezen op heeterdaad te betrappen, of mijn kaartjes voldoende aanwijzingen geven. 't Laatste hoofdstuk van dit opstel zal 't voorgaande nader verduidelijken.

G. WOLDA.

(Wordt vervolgd).

AAN DEN BRANDARIS.

OG altijd blijven de verslagen omtrent de vogelbeweging aan den Terschellinger vuurtoren even belangwekkend. Het jongste rapport, ons door het Ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel welwillend toegezonden, loopt van 1 December 1913 tot 1 Juni 1914.

Het blijkt daaruit, dat de drie eerste weken van December den stillen tijd vormen, alleen in den nacht van 2 op 3 December vertoonden zich eenige wulpen en strandloopers, achterblijvers van den najaarstrek. Dan, van Kerstmis tot Driekoningen, wordt het wat drukker en vliegen scholeksters en plevieren, spreeuwen, lijsters en strandloopers om het licht en nog veertien dagen later begint de echte voorjaarstrek, ingeleid door scholeksters en strandloopers, die in het begin van Februari gevolgd worden door leeuweriken en eenden. Half Februari voegen zich daarbij spreeuwen, lijsters, kieviten, wulpen, meeuwen en snippen.

In den nacht van 1 op 2 Maart komt de eerste groote vlucht, bestaande in hoofdzaak uit spreeuwen, lijsters en leeuweriken; duizenden vogels vinden een rustplaats op de rekken, acht spreeuwen worden onderaan den toren dood gevonden. Dan volgen kleinere vluchten, maar in den nacht van 24 op 25 Maart tusschen middernacht en zonsopgang is er een groote beweging van spreeuwen, meeuwen, wulpen, scholeksters en kieviten en het aantal der rustende vogels bedraagt zesduizend; 1 kievit, 15 spreeuwen en 2 zanglijsters komen om het leven: wind Z. Z. W., flauwe koelte, regen. Den volgenden nacht is de wind N. O., stijve koelte en nu komen er maar honderd vogels rusten.

Den volgenden nacht echter alweer van middernacht tot zonsopgang is de vogelbeweging zeldzaam sterk: spreeuwen, lijsters, scholeksters, strandloopers, kievitten enz. O, wat zou ik graag weten wie dat „enz.“ allemaal waren. Alle rustplaatsen waren dicht bezet (op zijn minst 25000 vogels dus). Ook rustten er vogels op alle uitsteeksels van de muren, zelfs hingen ze in de voegen tusschen de steenen van de bovenste verdieping en nog vlogen er

duizenden rond. Omdat er rustplaatsen te weinig waren, vielen ten slotte veel vogels uitgeput neer aan den voet van den toren en in het dorp. Het machinepersoneel kon er zeven-eneveertig van oprapen, die op vier na alle 's morgens weer konden wegvliegen. In het geheel werden op en bij den toren 232 doode vogels gevonden (214 spreeuwen, 15 lijsters, 2 koperwieken, 1 bokje). Zonder die rustrekken zouden op een nacht als deze stellig evenals in vroeger jaren duizenden vogels zijn gesneuveld.

Het merkwaardige van deze vlucht is, dat zij plaats had bij N. N. W. wind, een richting, juist tegenovergesteld aan die, waarbij zulke buitengewoon groote vluchten gewoonlijk plaats vinden. Den volgenden dag echter was de weersgesteldheid juist de goede: Z. Z. O. wind, flauwe koelte, mistig. De vogels waren dus juist één dag vooruit op het voorgeschreven weertje. Men zou hieruit kunnen afleiden; dat niet de Z. Z. O. wind de aanleiding geeft tot die groote vluchten (zooals Gätke indertijd al beweerd heeft), maar dat de groote vlucht en de Z. Z. O. wind weer een gemeenschappelijke oorzaak hebben, waarnaar we moeten zoeken. In ieder geval is deze aantekening uit het rapport van groote waarde voor de studie van den vogeltrek.

In April en vooral in Mei worden de nachten korter en de vliegtijd krimpt meer en meer in. Het belangrijkste is nog de vlucht op 22 Mei, niet alleen om de beide morinelplevieren, dood om en bij den toren gevonden, maar ook om het groote aantal kleine zangvogeltjes, vischdiefjes en strandloopers, die nu nog koers zetten naar het Noorden en Oosten, bewoners van de Toendra's en de eilanden in de Noordelijke IJszee, waar dan pas de lente begint. Een vlucht als deze levert een belangrijk argument op tegen de opschuivings-theorie, waar trouwens niemand meer aan gelooft.

Het rapport bevat nog een paar belangrijke zinnen. Eerst deze: „De verzameling opgezette vogels wordt zeer belangrijk.” De inspecteur van het Loodswezen in het 7e district, de heer A. J. Gooszen, die het toezicht heeft te houden op de Brandaris, heeft indertijd de gelukkige gedachte gehad, om van de gevonden doode vogels van elke soort één of meer mooie of belangrijke exemplaren te doen opzetten en daaruit een verzameling te vormen, die, voor iedereen toegankelijk, op een der verdiepingen van den toren in goede vitrines is tentoongesteld. De middelen daartoe worden verkregen door een kleine rijkssubsidie en bijdragen van sommige verenigingen en belangstellenden. De vogels zijn prachtig opgezet door Steenhuisen, behoorlijk geëtiketteerd en geregistreerd, zoodat de collectie niet alleen ertoe bijdraagt, om bij de talrijke bezoekers van den toren belangstelling te wekken voor de vogels, maar ook voldoet aan de strengste eischen van de wetenschap. Er is nog al aardig wat geld mee gemoeid, dus hulp van wie ook is gaarne welkom.

De andere zin luidt: „Doordien het licht op den Brandaris sinds begin Augustus niet meer heeft gebrand, werden er nadien geen vogels meer rond den toren opgemerkt.” Laat ons hopen, dat de oorlogsfakkelt dra worde gebluscht en 't licht op den toren weer spoedig ontstoken.

JAC. P. THUISSE.

